

ปัจจัยทางด้านความผูกพันทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด เกี่ยวกับยาเสพติด : กรณีศึกษาผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมในชายแดนใต้

วรรณวิมล คงวิชัย*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางศาสนากับการกระทำผิดที่ขัดต่อหลักคำสอนทางศาสนา และศึกษาถึงแนวทาง รูปแบบการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมที่มีคดีเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในเรือนจำกลางยะลา จ.ยะลา จำนวน 225 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย (Analysis of Variance : ANOVA) และการวิเคราะห์จำแนกหมู่ (Multiple Classification : MCA) ผลการศึกษพบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 27 - 37 ปี มีอายุขณะกระทำความผิดระหว่าง 23 - 31 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ มีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพลูกจ้าง/รับจ้างทั่วไป มีจำนวนพี่น้อง 1 - 6 คน มีรายได้อยู่ระหว่าง 0- 5,000 บาท มีฐานะทางการเงินไม่ค่อยดีไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 1 - 50 ครั้ง ในช่วง 1 - 3 ปี ก่อนถูกจับกุม มีฐานกระทำความผิดฐานมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และมีเพื่อนที่เคยกระทำผิด 1 - 6 คน

การทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยทางด้านความผูกพันทางสังคม ความผูกพัน ข้อผูกมัดหรือพันธะสัญญาอ่อน จะมีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก มีการคบหาสมาคมที่แตกต่างมาก จะมีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรควบคุม คือ สภาพสมรส ส่วนมูลเหตุจูงใจที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้น ยกตัวอย่างเช่น การคบเพื่อนที่เคยกระทำผิด รายได้ฐานะทางการเงิน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ การให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันผู้สร้างพฤติกรรมต่าง ๆ หล่อหลอมและพัฒนาบุคคลให้เป็นคนดี เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ซึ่งหากครอบครัวมีความเข้มแข็งแล้ว สังคมก็จะเข้มแข็งตามไปด้วย นอกจากนี้สถาบันศาสนา

* นักศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชีววิทยาและงานยุติธรรม)

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ก็ถือว่ามีความสำคัญยิ่ง นอกจากจะเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจแล้ว ศาสนายังมีส่วนช่วยกล่อมเกลาจิตใจ และมีหลักธรรมช่วยพัฒนาจิตใจให้รู้จักควบคุมกาย วาจา ใจ เพื่อให้สมาชิกในสังคมดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้อง สังคมก็จะมี ความสงบร่มเย็น และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

คำสำคัญ: ความเชื่อ ความผูกพันทางสังคม ข้อผูกมัดหรือพันธะสัญญา ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การคบหาสมาคมที่แตกต่าง

Abstract

This research was to investigate the relationship between religious beliefs and sin against religious teaching, and the drug abuse model of the male Muslim inmates. 225 Muslim inmates involved in drug abuse detained in the Central Prison of Yala: Yala Province, were samples. The statistical applications for analysis were percentage, means, SD ANOVA (analysis of variance) and MCA (multiple classification analysis).

Most samples were 27-37 years old and their ages, while committing drug abuse were between 23-31 years. Their domicile was in the southern region. They were single, completed primary education, and were employees/ general labors. They had 1-6 siblings and earned 0-5,000 Baht a month, had a deprived monetary status, never abused drugs before, and were involved in drug abuse between 1-50 times during the 1-3 years before their arrest. Their charges were drug possession with intent to sell and had 1- 6 friends who were abusers.

The hypothesis tests revealed that the samples had poor social bonds, and attachments, and were likely to commit more drug abuse. Samples with poor differential association would commit drug abuse less often. They had a relationship with drug abuse with a statistical significance at 0.05 levels. The control variables were marital status. The persuasion driving them to be involved in drug abuse were associations with friends who were abusers, income, monetary status and so on.

Recommendations from the study were prioritizing the family institution, which formulated behaviors, to cultivate and develop good people, and enable them to coexist with in society. If the families were strong, so were societies. In addition, religious institutions were very important. Besides providing spiritual attachment, religions also refined the mind with moral principles to develop their mind to control their bodies, so that society members could love righteously, were peaceful and could happily coexist.

Keywords: Belief, Socialbond, Commitment, Drugabuse, Differential Association

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

26 มิถุนายน ของทุกปี คือวันต่อต้านยาเสพติดโลก ยาเสพติดถือเป็นปัญหาที่เป็นภัยคุกคาม กัดกร่อน บ่อนทำลายประเทศ ส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางทั้งต่อปัจเจกบุคคล และสังคมส่วนรวมในมิติต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหายาเสพติดทั้งในด้านการเป็นพื้นที่ผลิต การเป็นพื้นที่การค้า การเป็นพื้นที่แพร่ระบาด และการเป็นทางผ่านยาเสพติด โดยมีตัวยาหลักที่ประสบปัญหาคือ ฝิ่น เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย โคเคน เอ็คซ์ตาซี และสารเสพติดประเภทวัตถุออกฤทธิ์บางชนิด เนื่องจากประเทศไทย มีส่วนที่ติดกับพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญของโลกแห่งหนึ่ง จึงทำให้ไทยมีส่วนในการผลิตยาเสพติดประเภทฝิ่น และเฮโรอีน ซึ่งผลิตมากในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ นอกจากนั้นแล้ว ในปัจจุบันยังมีการผลิตยาบ้า ในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำด้วย ยาเสพติดที่มีการผลิตในประเทศไทยอีกชนิดหนึ่ง คือ กัญชา ซึ่งมีมากในภาคอีสาน อย่างไรก็ตาม สำหรับการเป็นแหล่งผลิตของประเทศไทยนั้น ในปัจจุบันได้ลดปริมาณลงอย่างมาก โดยเฉพาะฝิ่น เฮโรอีน และกัญชา จนอยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้ ในส่วนของการผลิตยาบ้า ได้มีการย้ายแหล่งผลิตไปอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านเป็นส่วนใหญ่ ประเทศไทยมีการค้ายาเสพติดที่สำคัญ 3 ชนิด คือ การค้าเฮโรอีน การค้ากัญชา การค้ายาบ้า กระจายอยู่บริเวณพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย บริเวณที่ติดกับสามเหลี่ยมทองคำ พื้นที่ กทม. ภาคใต้ และชายแดนต่างประเทศ ซึ่งเชื่อมโยงกับชายแดนภายในประเทศ ในขณะที่หลายคนกำลังให้ความสำคัญกับปัญหาการเมืองไทยแต่ปัญหาอีกประการที่หลายคนละเลยไปที่สร้างความรุนแรงในสังคมไม่แพ้ปัญหาการเมืองไทย นั่นก็คือ ปัญหายาเสพติด ปัญหายาเสพติดนับเป็นปัญหาสังคมที่มีความร้ายแรงระดับชาติ ทุกสังคมชุมชนต่างได้รับผลกระทบจากปัญหายาเสพติดในทุกวันนี้ คนจำนวนมากกำลังเผชิญกับปัญหายาเสพติดแพร่ระบาดในสังคมไทย แม้จะได้มีมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้ลักลอบจำหน่ายและเสพยาเสพติด แต่ก็ยังไม่สามารถขจัดยาเสพติดให้หมดไปได้ เนื่องจากเป็นขบวนการที่มีความซับซ้อน นับวันปัญหายาเสพติดยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ

รายงานสถิติการจับกุมยาเสพติดทั่วประเทศของ ป.ป.ส. ข้อมูลนับตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค.-20 ธ.ค.2553 พบว่ามียอดการจับกุมทั้งสิ้น 114,550 คดี มีผู้ต้องหา 124,481 คน โดยยาเสพติดที่จับกุมได้มากที่สุดคือ เมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) 91,799 คดี มีผู้ต้องหา 97,998 คน รองลงมาคือ กัญชาแห้ง 8,279 คดี มีผู้ต้องหา 9,223 คน กระท่อม 4,457 คดี ผู้ต้องหา 5,921 คน ยาไอซ์ 4,345 คดี ผู้ต้องหา 5,126 คน และสารระเหย 3,138 คดี ผู้ต้องหา 3,180 คน สำหรับยาบ้าจากสถิติการจับกุมทั้งหมด 91,799 คดี ส่วนใหญ่ถูกจับกุมในฐานะผู้เสพถึง 54,055 คดี

สถานการณ์และความร้ายแรงของยาเสพติดนับวันจะทวีความรุนแรงร้ายแรงขึ้นเรื่อยๆ สลับซับซ้อนมากขึ้นยากแก่การจับกุมและปราบปราม โดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล ลักษณะทางภูมิศาสตร์จะเต็มไปด้วยภูเขา แม่น้ำ ทะเลฝั่งตะวันออกด้านอ่าวไทยและทะเลฝั่งตะวันตกด้านอันดามันมีพรมแดนติดต่อกับ

ประเทศมาเลเซียเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นจังหวัดปัตตานี ลักษณะดังกล่าวนี้จังหวัดชายแดนภาคใต้จึงเป็นเส้นทางที่พ่อค้ายาเสพติดทั้งรายเล็กและรายใหญ่ ใช้เป็นเส้นทางลำเลียงเข้าสู่พื้นที่ได้สะดวกขึ้นไม่ว่าจะเป็นทั้งทางบก ซึ่งมีการขนส่งลำเลียงโดยรถยนต์ รถไฟ และทางน้ำโดยเรือ และทางอากาศที่จะส่งผ่านไปสู่มาลาเซีย สิงคโปร์ ฮองกง ออสเตรเลีย และอเมริกา ขณะเดียวกันก็พบว่าสถานการณ์ของยาเสพติดมีการทะลักไหลบ่ามาสู่ชายแดนมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นคนหนุ่มสาว นักเรียน นักศึกษา ซึ่งยังรวมไปถึงผู้ใช้แรงงาน และบุคคลทั่วไปอีกด้วย จังหวัดยะลาถือเป็นหนึ่งในสี่จังหวัดของไทยที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งมีมากถึงร้อยละ 68.9 และประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายมลายูถึงร้อยละ 66.1 นอกจากนี้ก็จะมีชาวไทย ชาวจีน และชาวญวน ภาษาที่ใช้กันในชีวิตประจำวันก็จะมีภาษามลายูถิ่น ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นจะแตกต่างกันออกไป ภาษาไทย ซึ่งก็มีการใช้สนทนา รวมถึงภาษาจีน ซึ่งแพร่หลายอยู่ในกลุ่มชาวจีนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดยะลา รวมถึงภาษาของชาวซาไก ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตอำเภอธารโต

สถิติการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ซึ่งประกอบไปด้วยการก่อความไม่สงบต่อความมั่นคงของประเทศ การวางเพลิง เพศ การประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย กรณีที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน และการค้ายาเสพติด (เรือนจำกลางยะลา, 2554) เห็นได้จากสถิติของการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่จังหวัดยะลา จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะพบว่าคดียาเสพติดมีจำนวนสูงที่สุดในบรรดาจำนวนคดีที่เกิดขึ้นทั้งหมด จึงเห็นได้ว่าคดีเกี่ยวกับยาเสพติดกลายเป็นปัญหากับทุกพื้นที่ของประเทศไทยแม้แต่พื้นที่ที่มีกลุ่มประชากรที่เป็นชาวมุสลิมที่เคร่งศาสนาที่ยังมีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดในระดับสูงเช่นกัน

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางศาสนากับการกระทำความผิดที่ขัดต่อหลักคำสอนทางศาสนา
2. เพื่อศึกษาถึงแนวทางและรูปแบบการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิม

สมมติฐาน

1. ปัจจัยทางด้านความผูกพันทางสังคมมีผลต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิม
2. ปัจจัยทางด้านศาสนามีผลต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิม
3. ปัจจัยทางด้านการคบหาสมาคมมีผลต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิม

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในเรือนจำกลางยะลา จ.ยะลา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในเรือนจำกลางยะลา จ.ยะลา จำนวน 225 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัยเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยทำการศึกษารวบรวมแนวคิดทฤษฎีจากหนังสือ ตำรา บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัย และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม จากการสรุปข้อมูลที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Contents Validity) และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสม
4. ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Pre - test) โดยจะนำไปทดสอบผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมที่มีคดีเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในเรือนจำกลางยะลา จังหวัดยะลา จำนวน 40 คน จากนั้นนำแบบสอบถามตรวจหาความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Coefficient Alpha) ของ Crobach โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของแบบสอบถามเท่ากับ 0.718 ขึ้นไป ถือเป็นค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ได้
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ แนะนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมที่มีคดีเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในเรือนจำกลางยะลา จังหวัดยะลา จำนวน 225 คน เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่ต้องเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้ชี้แจงในเอกสาร ชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยรวมถึงมีการอธิบายขั้นตอนในแต่ละส่วนของแบบสอบถามโดยผู้วิจัยและเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางยะลาเป็นผู้อธิบายร่วมกันพร้อมทั้งตอบข้อสงสัยและข้อซักถามในทุกส่วนของเครื่องมืองานวิจัย

การตรวจสอบข้อมูล

การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างเครื่องมือเอง โดยค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำไปทดลองใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ทั้งหมดกระทำโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ของคำถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับข้อมูลและข้อความตอบ ในข้อความปลายเปิดให้เลือกตอบ โดยแยกหาค่าร้อยละเป็นรายชื่อ นำเสนอในรูปตารางประกอบ การบรรยายข้อมูลที่ได้จากการศึกษา
2. ใช้ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของประชากรศึกษา โดยหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) ในข้อความตอบของคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าทุกข้อ
3. ใช้ค่าการกระจายน้ำหนักของคำตอบ โดยการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. การหาค่าความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อ (Analysis of Variance : ANOVA) และการวิเคราะห์จำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis : MCA)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยทางด้านความผูกพันทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด” ทำการศึกษาผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมในเรือนจำกลางยะลา จ.ยะลา ทำให้ผู้วิจัยทราบปัจจัย ที่มีผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ดังนี้

1. ปัจจัยภูมิหลังส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุปัจจุบันอยู่ระหว่าง 27 - 31 ปี มีอายุขณะกระทำผิดอยู่ระหว่าง 23 - 31 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพลูกจ้าง / รับจ้างทั่วไป มีพี่น้อง 1 - 6 คน รายได้อยู่ระหว่าง 0 - 5,000 บาท ฐานะทางการเงินที่ผ่านมาไม่ค่อยดี ส่วนใหญ่ไม่เคยกระทำผิดมาก่อน เคยเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดอยู่ในระหว่าง 1 - 50 ครั้ง ส่วนใหญ่มีฐานการกระทำผิดมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่าย และมีเพื่อนที่เคยกระทำผิด 1 - 6 คน

2. ปัจจัยด้านความผูกพันทางสังคม (Social Bond)

ปัจจัยด้านความผูกพันทางสังคมส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาแยกรายด้านของปัจจัยด้านความผูกพันทางสังคม ก็พบว่า ด้านผลรวมความผูกพันทางสังคมทั้ง 4 ด้าน ด้านความผูกพันในครอบครัวและด้านข้อผูกมัดหรือพันธะสัญญาส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัจจัยด้านการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differential Association)

ปัจจัยด้านการคบหาสมาคมที่แตกต่างส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ผลรวมความผูกพันทางสังคมทั้ง 4 ด้าน ความผูกพันในครอบครัว ข้อผูกมัดหรือพันธะสัญญา ส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ผลรวมความผูกพันทางสังคมทั้ง 4 ด้าน ความผูกพันในครอบครัว ข้อผูกมัด หรือพันธะสัญญา ส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิม ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีความผูกพันทางสังคม (Social Bond Theory) ของ Hirschi (1969) ทฤษฎีนี้มุ่งความสนใจไปที่ความผูกพัน (Bond) หรือการผูกติด ยึดติด หรือแนบแน่น (Tie) กับบุคคลอื่นเป็นสำคัญ เนื่องจากความผูกพันนั้นเป็นกระบวนการที่สร้างพลังอำนาจให้กับจิตใจที่พร้อมจะควบคุม หน่วงเหนี่ยว ยับยั้ง หักห้าม ไม่ให้ตนเองกระทำผิด หากความผูกพัน ข้อผูกมัดหรือพันธะสัญญาดังกล่าวเสื่อมถอยลงคนเราก็มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดมากขึ้น Hirschi กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลกระทำผิดนั้น เนื่องมาจากความผูกพันกับบุคคลอื่นไม่ดี หรือ ล่มสลายนั่นเอง ความผูกพันเช่นนี้อาจหมายถึงภาวะทางอารมณ์หรือความรู้สึกของคนเรา (Emotional element) ความห่วงกังวลต่อความรู้สึกของผู้อื่น (Sensitivity to the opinion of others) โดยเฉพาะการให้ความสำคัญต่อพ่อแม่ การเห็นอกเห็นใจต่อพี่น้องและญาติๆ ความผูกพันนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการขัดเกลาภายในจิตใจของคนเราให้ยอมรับบรรทัดฐานทางสังคม (Internalized the norms) ศีลธรรม (Moral beings) มโนธรรม (Conscience or Super - ego) สิ่งเหล่านี้ล้วนเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูเป็นสำคัญ ส่วนในด้านข้อผูกมัด หรือพันธะสัญญา (Commitment) นั้นอาจหมายถึง การที่คนเราทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจลงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ (ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี, 2553 : 20 - 21) ยกตัวอย่างเช่น การกล่าวคำปฏิญาณ การให้คำมั่นสัญญา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้อาจเปรียบเสมือนการสร้างข้อผูกมัด หรือพันธะสัญญาให้แก่ตัวเรา และอาจเป็นตัวจุดดิ่งให้คิดก่อนที่จะกระทำผิดซึ่งสามารถสังเกตได้จากงานวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมที่มีความผูกพันต่อครอบครัวในระดับน้อย มีการกระทำผิดเกี่ยวกับ

ยาเสพติดมากที่สุด เมื่อดูตามทัศนะของ Hirschi ที่กล่าวถึงความผูกพันนั้นจะเห็นได้ว่า ความผูกพันต่อพ่อ-แม่ (Parental attachment) ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุด เพราะหากขาดความผูกพันต่อพ่อ-แม่แล้ว ความผูกพันด้านอื่นๆ ก็มีผลตามไปด้วย ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่มีความสอดคล้องตรงกับ จอห์น โบลบี และแมรี เอนส์เวอร์ท (John Bowlby & Mary Ainsworth) ที่อธิบายว่าความผูกพันเป็นสายสัมพันธ์ทางอารมณ์ที่มั่นคงซึ่งมนุษย์แสวงหาและต้องการไปตลอดชีวิต ซึ่งความผูกพันนั้นก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลขึ้น ในลักษณะความสัมพันธ์นี้จะถูกถ่ายทอดไปยังความสัมพันธ์ที่มีต่อบุคคลอื่นๆ ในสังคมต่อไปด้วย ซึ่งอาจประมาณได้ว่าหากผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมมีความผูกพันและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในครอบครัวแล้ว ก็จะมีพฤติกรรมที่ดีแสดงออกต่อสังคมเช่นกัน สอดคล้องกับ Baker and Holzworth (1961 อ้างถึงใน รัชนี สุมาตย์, 2544) หากความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่แน่นแฟ้นมีความห่างเหิน จะทำให้ลูกหรือคนในปกครองมีพฤติกรรมก้าวร้าว กระทำสิ่งต่างๆ ในการฝ่าฝืนระเบียบ และหากสังเกตงานวิจัยในส่วนของข้อผูกมัดหรือพันธะสัญญา พบว่า ผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมให้ความสำคัญต่อข้อผูกมัดหรือพันธะสัญญาในระดับน้อย มีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด สอดคล้องกับ Severy (1973), Elliott และ Voss (1974) ที่อธิบายว่า การผูกมัดที่แสดงออกอย่างเปิดเผยถึงความผูกพันสามารถทำนายพฤติกรรมการกระทำผิดที่ละเมิดต่อกฎหมายได้เช่นกัน สอดคล้องกับ ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี (2553 : 81) ที่อธิบายว่า การที่พันธะทางสังคมถูกทำให้อ่อนแอลงก็จะมีผลต่อความผูกพันทางสังคม และทำให้ไม่ปฏิบัติตามแบบแผนหรือประเพณีนิยมที่สังคมกำหนดไว้

นอกจากนี้การทดสอบสมมติฐานยังชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยทางด้าน การเข้าร่วมกิจกรรม และด้านความเชื่อส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามทฤษฎีความผูกพันทางสังคม (Social Bond Theory) ของ Hirschi (1969) ที่อธิบายว่า การเข้าร่วมในกิจกรรมทางสังคมสามารถที่จะปิดกั้นการมีพฤติกรรมการกระทำผิด (Hirschi: 187) สิ่งเหล่านี้เป็นตัวอย่างง่ายๆ เพราะบุคคลที่เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมนั้นจะทำให้พวกเขาไม่มีเวลาหรือแรงกระตุ้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกระทำผิด เนื่องจากการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวทำให้เรายึดติด ผูกติด (Tie) ทำให้คนเราไม่มีเวลาที่จะคิดไปกระทำผิด แนวโน้มในการกระทำผิดก็จะลดน้อยลง เมื่อมาดูในส่วนของด้านความเชื่อ (Belief) องค์ประกอบด้านนี้จะหมายถึง ความเชื่อมั่นในกฎระเบียบของสังคม (The Rule of Society) รวมไปถึงศีลธรรมอันดีงาม (Moral Belief) ของคนในสังคมด้วย เนื่องจากคนเราเชื่อว่ากฎหมายเป็นสิ่งที่ถูกต้อง มีอาจฝ่าฝืนได้จึงไม่กระทำผิด (DeKeseredy and Schwartz, 1996 : 220) Hirschi ยังกล่าวไว้ว่า การมีความเชื่อ หรือยอมรับบรรทัดฐานกฎเกณฑ์ของสังคมก็คือ การยอมรับหรือมีความเชื่อต่อความหมายในทางไม่เห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมาย (Hirschi, 1969 : 202) เพราะบรรทัดฐานหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสังคมก็คือการให้ความหมาย (definition) ที่ยึดถือร่วมกันของคนในสังคม เพราะฉะนั้นการละเมิดบรรทัดฐานหรือกฎเกณฑ์ของสังคมก็คือ การละเมิดความหมายที่ใช้ร่วมกันของสังคม

หรือการทำอะไรที่ตรงกันข้ามกับเจตนารมณ์ และความหวังของคนอื่น ๆ ในสังคม (Hirschi, 1969 : 18)

จากการที่ปัจจัยทางด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านความเชื่อ ไม่ส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมนั้น ถึงแม้ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและการวิเคราะห์การจำแนกพหุร่วมกับตัวแปรตาม จะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ผลที่ออกมายังคงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ เมื่อมีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับน้อย มีกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอยู่ในระดับมาก และเมื่อมีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมาก จะมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย ซึ่งสอดคล้องกับอิบนุ มาญะฮฺ 4250 ที่กล่าวว่า การกลับเนื้อกลับตัวต่ออัลลอฮฺ และรู้สึกเสียใจต่อการละเลยในหน้าที่ที่ควรกระทำต่ออัลลอฮฺ สำหรับการนำมาซึ่งความโกรธกริ้ว และการลงโทษของพระองค์ และอัลลอฮฺทรงตอบรับการกลับเนื้อกลับตัวของบรรดาบ่าวที่สำนึกผิดต่อพระองค์ และพระองค์จะทรงอภัยโทษต่อความผิดบาปของเขา แท้จริงแล้วอัลลอฮฺทรงปลื้มปิติเป็นอย่างยิ่งต่อการสำนึกในความผิดของปวงบ่าว ท่านรศูด ค็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะศัลลัม ได้แจ้งข่าวดีต่อบรรดาผู้กลับเนื้อกลับตัวว่า “บรรดาผู้ที่กลับเนื้อกลับตัวจากความผิดบาปนั้น เปรียบเสมือนกับผู้ที่มิได้ทำความผิดบาปใดๆ เลย” แต่ในส่วนด้านความเชื่อจะเห็นว่า ถึงแม้จะมีความเชื่อเล็กน้อยหรือมาก การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดก็ยังอยู่ในระดับมากอยู่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Baier & Wright (2001) ที่บ่งชี้ว่า ความเชื่อและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับศาสนามีผลในการป้องกันการกระทำผิด และพฤติกรรมที่ผิดเกี่ยวกับศาสนาได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามได้อีกนัยว่า ความเชื่อที่เกี่ยวกับศาสนาอาจส่งผล แต่เป็นส่วนที่น้อยมากที่จะสามารถป้องกันการกระทำผิดได้ และหากมองในแง่ของหลักศาสนาแล้ว ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาแห่งความเมตตาและการให้อภัย หลักการของศาสนาอิสลามนั้นก็คือ : พระเจ้าเป็นผู้ทรงให้อภัยยิ่ง และ พระองค์ทรงกรุณาและทรงเมตตายิ่ง (Koranens budskap อัล-กูรอานฉบับแปลภาษาสวีดิช , โมฮัมหมัด นูท เบิร์นสตรอม) ซึ่งสอดคล้องกับ ท่านอะมีรุลมุอมีนีน (อ.) ได้กล่าวในเรื่องนี้เช่นกันว่า :

ليه بالانعام شره واردد اليه بالاحسان اخاك عاتب

“ ท่านจงตำหนิพี่น้องของท่าน (เมื่อเขากระทำความผิด) ด้วยการทำดีต่อเขา และจงตอบโต้ความชั่วร้ายของเขาด้วยการให้สิ่งที่ดีงามแก่เขา ” (14) อ้างจาก (นะฮ์ญุลบะลาเฆาะฮ์, อิกมะฮ์ที่ 158)

การให้อภัยและการไม่ถือโทษโกรธเคืองนั้นคือผลพวงประการหนึ่งของความศรัทธาและคุณธรรมอันสูงส่ง และใครก็ตามที่ละวางต่อความผิดของผู้อื่น พระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงสูงส่งก็จะทรงละวางความผิดบาปต่างๆ ของเขาด้วยเช่นกัน และพระองค์จะทรงทำให้เขาเข้าอยู่ในความเมตตา และการอภัยโทษของพระองค์ ดังที่พระองค์ทรงตรัสว่า :

“ และหากพวกเจ้าให้อภัย ละวางและไม่ถือโทษ (อัลลอฮ์ก็จะทรงอภัยโทษให้แก่พวกเจ้า) เพราะแท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอภัยโทษยิ่ง อีกทั้งทรงเมตตายิ่ง ” (16) อ้างจาก (ซูเราะฮ์อัลอะอ์ซะฮฺบูน,

อายุ 14) การให้อภัยนั้นจำเป็นต้องอาศัยคนในครอบครัวเป็นคนให้อภัยแก่ความผิดที่ได้กระทำนั้น จะเห็นได้จากสมมติฐานข้างต้นที่กล่าวมาว่าพ่อแม่และครอบครัวมีความสำคัญอย่างมากต่อผู้กระทำผิด เมื่อพิจารณาจากคำกล่าวของท่านอะมีร์ลูมูมีนีน บังชี้ให้เห็นว่าหากมีบุคคลในครอบครัวกระทำผิดขึ้น ให้เราทำดีต่อเขาแทนที่จะเป็นการว่ากล่าวตักเตือน แต่ใช้ความดีงามโต้ตอบความชั่วร้ายที่เกิดขึ้นแทน จึงอาจเป็นผลให้ปัจจัยด้านความเชื่อไม่ส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะเมื่อมีการกระทำผิดก็ได้รับการให้อภัยจากคนในครอบครัว จึงเห็นว่าถึงแม้จะเกรงกลัวต่อบาป บุญคุณ โทษ รุสีกเกรงกลัวต่อบาปกรรม ที่เกิดจากการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดแต่ก็ยังคงตัดสินใจทำความผิด เพราะถือว่าได้รับการให้อภัยจากคนในครอบครัวเสมอ การให้อภัยและการไม่ถือโทษโกรธเคืองนั้นคือคุณธรรมอันสูงส่ง

นอกจากนี้สมมติฐานยังชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยทางการคบหาสมาคมที่แตกต่างส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ปัจจัยทางการคบหาสมาคมที่แตกต่าง ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differential Association) ของ Edwin H. Sutherland ที่เชื่อว่าพฤติกรรมอาชญากรเกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ ค่านิยมและความเชื่อนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของทฤษฎี เนื่องจากเป็นค่านิยมและความเชื่อที่มีความหมาย (Definition or Meaning) คือการทำให้เขาชื่นชอบในการกระทำผิด (Favorable to law violation) เป็นค่านิยมที่ซึมซับเอามาไว้ในใจ (Assimilation or Absorption) จนสามารถพัฒนาความเป็นตัวตน (Self) ของตนเองขึ้นมาได้จนสามารถทำให้ลงมือกระทำผิดได้ (Action) ในที่สุด การซึมซับเอาค่านิยมเข้ามาไว้ในจิตใจ ดังกล่าวนี้อาจเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ในการคบหาสมาคมกับคนที่กระทำผิด (การมีปฏิสัมพันธ์ มีการติดต่อสื่อสาร) และการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นการเรียนรู้ในลักษณะเป็นการเฉพาะหน้า (Intimate others) (Sheley, 2000 ; Empey et al., 1999 : 166 - 169) การเรียนรู้เช่นนี้นี้ จะหมายรวมถึงเทคนิคและวิธีการการกระทำผิด แรงจูงใจที่เป็นการเฉพาะ แรงขับ เหตุผลในการกระทำผิด และทัศนคติต่อการกระทำผิดเหล่านี้ (ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Mark Warr ในเรื่อง Age, peers and delinquency ในปี 1996 พบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบต่อต้านสังคม และการคบหาสมาคมกับเพื่อนที่กระทำผิดเป็นระยะเวลานาน มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดได้มากกว่าเด็กที่ไม่ได้คบหาสมาคมกับเพื่อนที่จะกระทำผิด (1996 : 17 - 40) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ การศึกษาของ Siu Kwang Wong ในเรื่อง “ Acculturation , peers , relations and delinquent behavior of Chinese – Canadian youth ” ในปี 1999 พบว่า สมมติฐานส่วนใหญ่ (5 ใน 6 ข้อ) ได้รับการยอมรับ กล่าวคือ ปัจจัยทางด้าน Acculturation และการคบหาสมาคมกับเพื่อนผู้กระทำผิด (Delinquent peers) มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดเพิ่มมากขึ้น และในทำนองเดียวกันนี้ การมีความผูกพันกับเพื่อน (Attachment to peer) ก็มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้เข้าใจถึงปัจจัยทางด้าน Cultural และ Interpersonal factors ที่มีผลต่อการกระทำผิดได้มากยิ่งขึ้นอีกส่วนหนึ่งด้วย (1999)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานในอันดับแรกๆ ที่มีความสำคัญที่สุดของสังคม และถือเป็นสถาบันแห่งแรกที่เป็นผู้สร้างพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ซึ่งหากครอบครัวมีความเข้มแข็งแล้ว สังคมก็จะเข้มแข็งตามไปด้วย และถึงแม้ครอบครัวจะเป็นสถาบันทางสังคมที่เล็กที่สุด แต่กลับเป็นสถาบันที่หล่อหลอมและพัฒนาบุคคลให้เป็นคนดีของสังคม ถ้าหากสถาบันแห่งนี้ถูกลดความสำคัญ หรือถูกใส่ใจลดน้อยลง ก็จะเป็นปัญหาใหญ่ที่อาจจะหาทางแก้ไขได้ยาก ซึ่งประกอบกับปัจจุบันสังคมได้เปลี่ยนวิถีชีวิต การดำเนินชีวิต แตกต่างไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด ทำให้ความสำคัญของสถาบันครอบครัวถูกจำกัดสิทธิ์ และลดความสำคัญลง ปัญหาต่างๆ ในสังคมจึงตามมาเป็นเงาตามตัว อาชญากรรมจึงเกิดขึ้นทุกวันและไม่มีแนวโน้มว่าจะลดน้อยลง หากคนในสังคมยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวแล้ว ยังคงเห็นแก่ค่านิยมทางวัตถุมมากกว่าการเอาใจใส่คนในครอบครัว สังคมของเราก็จะยังคงยืนหยัดอยู่ได้อย่างไร

2. สถาบันศาสนาถือได้ว่าเป็นสถาบันหลักสำหรับเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เพื่อให้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข นอกจากจะเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจแล้ว ศาสนาก็มีส่วนช่วยในการกล่อมเกล่าจิตใจ และพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมให้ดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้อง ศาสนามีหลักธรรมช่วยพัฒนาจิตใจให้รู้จักควบคุม กาย วาจา ใจ ศาสนาทุกศาสนาจะมุ่งเน้นให้ทุกคนกระทำแต่ความดี งดเว้นจากการทำความชั่ว ซึ่งหากทุกคนทำแต่ความดี สังคมก็จะมีแต่ความสงบร่มเย็น และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากปัญหาเสพติดมีปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องในหลายด้าน ซึ่งหากมีการวิจัยในเชิงคุณภาพจะทำให้สามารถทราบถึงปัญหาและรายละเอียดต่างๆ ในระดับที่ลึกยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมกับผู้ต้องขังหญิงชาวมุสลิม

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายที่ไม่ได้เป็นชาวมุสลิมกับผู้ต้องขังชายที่เป็นชาวมุสลิม

4. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังชายชาวมุสลิมทั้งในด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ

เอกสารอ้างอิง

- จิรารัตน์ ชุณณรงค์. (2544). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี. (2554). ทฤษฎีอาชญาวิทยาพร้อมสมัยกับการวิจัยทางด้านอาชญาวิทยา ในปัจจุบัน. นนทบุรี: หินหยาง.
- นุชนาถ ศรีเผด็จ และคณะ. (2551). เครือข่ายชุมชนด้านยาเสพติดกับการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำของผู้พ้นโทษคดียาเสพติด. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- ปริทรรศน์ แสงทองดี. (2550). ปัจจัยการควบคุมตนเองและความผูกพันทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนชาย : กรณีศึกษาเฉพาะศูนย์ฝึก และอบรม เด็กและเยาวชนชายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ และคณะ. (2539). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรชัย ชันดีและคณะ. (2543). ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญาวิทยา. กรุงเทพฯ: บริษัทบุ๊คเน็ท จำกัด.
- รัฐภรณ์ แวงดงบัง. (2545). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติดของเยาวชน ในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- รัชนี สุวะมาตย์. (2544). ผลของการฝึกการเห็นคุณค่าในตนเองตามกรอบแนวคิดของซิกโคเนที่มี ต่อระดับเขาวนอารมณ์ และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วชิระ พานิชการ. (2537). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคมของนักโทษเด็ดขาดคดีครอบครอง และจำหน่ายยาเสพติด. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริวรรณ ศรีวิชัย. (2542). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติที่พึงประสงค์ต่อยาเสพติดให้โทษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศูนย์ศึกษาอาชญาวิทยา สถาบันวิชาการ เครือข่ายภาคกลาง 2 และคณะ. (2552). การพัฒนารูปแบบ การเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในการจัดการปัญหาอาชญาวิทยาเสพติด ตามแนวคิดองค์การ แห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.

- สมพร ปรัตถกรกุล. (2550). การศึกษาปัจจัยด้านการผูกมัดทางศาสนาที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินของเด็กและเยาวชน: ศึกษาเฉพาะศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนชาย ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัปสร สุโรชิตี. (2544). สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- Baker, J. W., & Holzworth, A. (1961). *Social histories of successful and unsuccessful children*.n.p.
- Barton, William I. (1974). *Heroin use and criminality: Survey of inmates of state correctional facilities, January 1974*. In the National Institute on Drug Abuse and Research Triangle.
- Bass, Urbane F., Barry S. Brown, & Robert L. Dufont. (1971). *A study of narcotics addicted offenders at the D.C. Jail* . Washington, D. C.: Narcotics Treatment Administration.
- Doris C. Chu. (2007). *Religiosity and desistance from drug use*. Criminal justice and behavior, n.p.: Arkansas State University.
- Elliott, Delbert S., & H. L. Voss. (1974). *Delinquency and dropout*. Lexington, Massachusetts: D.C. Heath.
- Miriam Williams Boeri, Claire E. Sterk, Kirk W. Elifson. (2006). *Baby boomer drug users : Career phases, social control and social learning theory*. n.p.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นางสาววราณวิมล คงวิชัย
วัน เดือน ปีเกิด 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด จังหวัดกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
วุฒิการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พ.ศ. 2548
 ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
 มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2552
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม)
ที่อยู่ 39/3 หมู่ 5 ต.บางกร่าง อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
 โทรศัพท์ 0898166899
 E-mail: kongwichai@hotmail.com
